Oscarskyrkan Stockholm

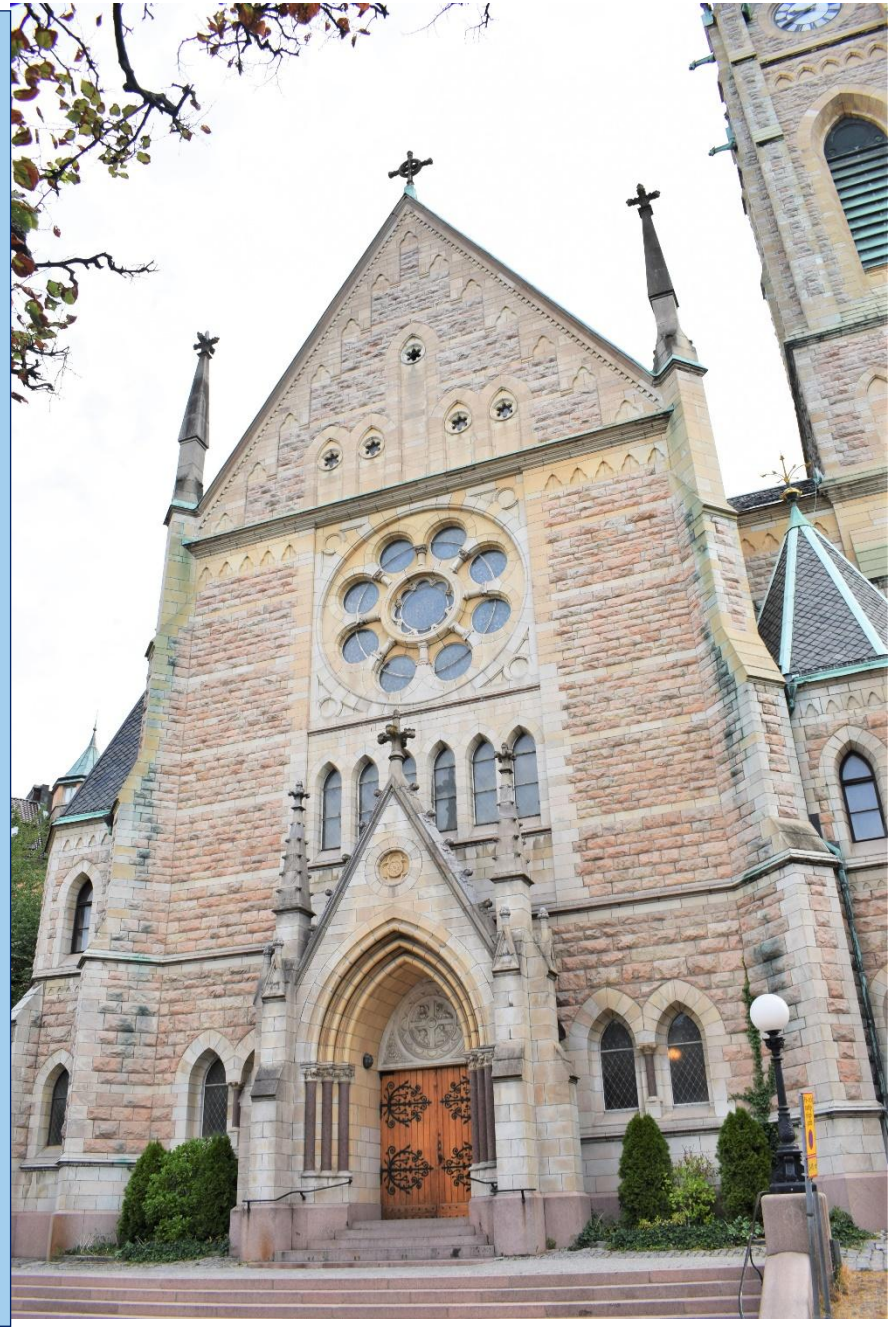

Oscarskyrkan

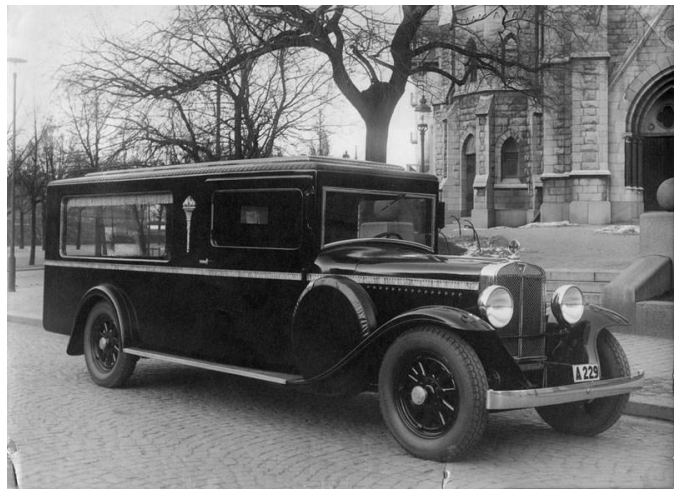

Oscarskyrkan

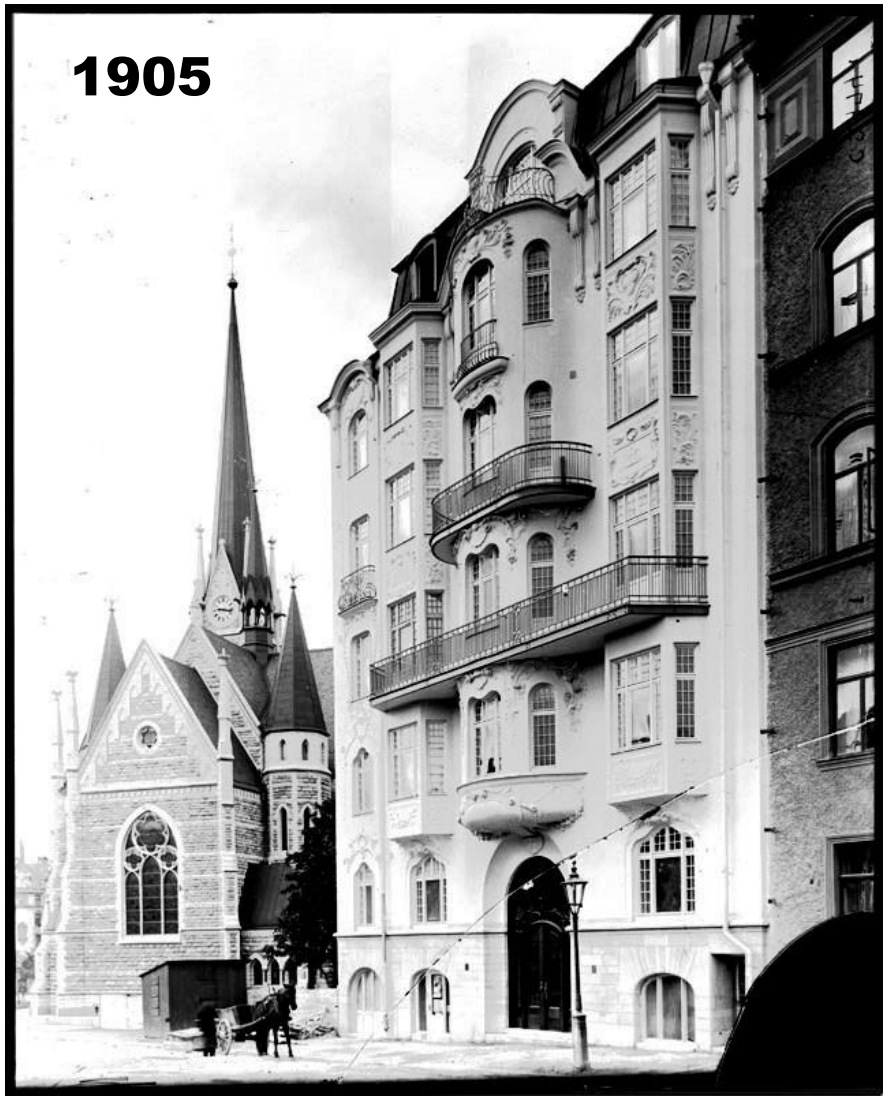

Oscarskyrkan

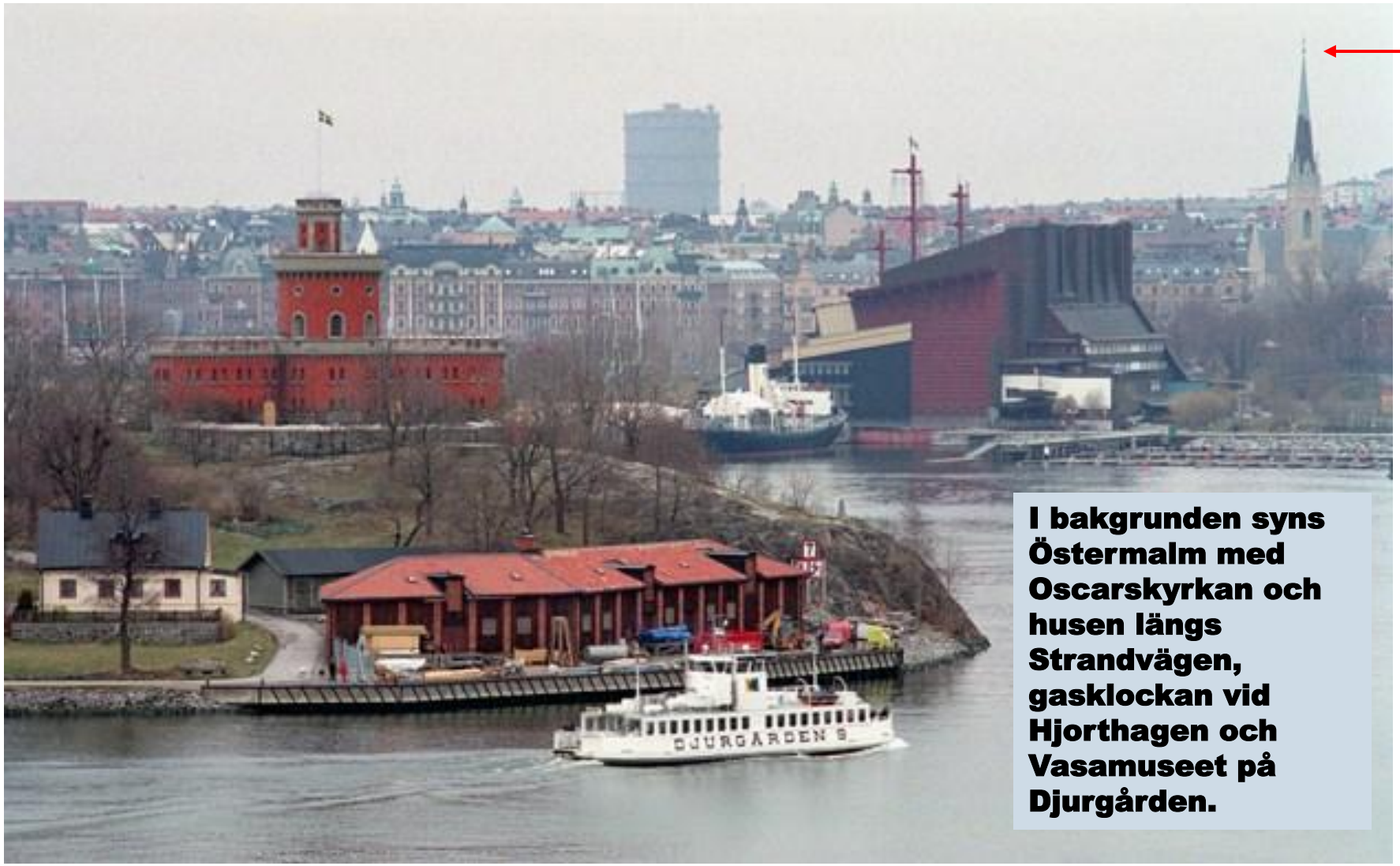

I bakgrunden syns Östermalm med Oscarskyrkan och husen längs Strandvägen, gasklockan vid Hjorthagen och Vasamuseet på Djurgården.

Kyrkan syns

Oscarskyrkan

Oscarskyrkan är församlingskyrka i Oscars församling i Stockholms stift. Byggnaden ligger i kvarteret Stallmästaren vid vägskälet Narvavägen 6 / Fredrikshovsgatan 1 på stadsdelen Östermalm i Stockholm. Arkitekt är Gustaf Hermansson. Kyrkan invigdes 1903
På grund av den snabba tillväxten av stadsdelen Östermalm i slutet av 1800-talet aktualiserades frågan om en ny större kyrkobyggnad nära Djurgårdsbron. Andra förslag till placering var vid Valhallavägen och vid den då nyanlagda Karlaplan. Valet föll slutligen på några obebyggda tomter i kvarteret Stallmästarens södra del, dagens Stallmästaren 1. Man inköpte även granntomten Stallmästaren 11 där kyrkans församlingshus uppfördes 1906-1907.[1] 1933 byggdes ytterligare ett församlingshus på närbelägna Hornblåsaren 34.

Stockholm
Narvavägen.

Oscarskyrkan

Byggandet föregicks av en arkitekttävling i vilken det stipulerades att kyrkan skulle uppföras av sten, ha fasta platser för 1 400 till 1 500 personer och där kostnaden inte fick överstiga 325 000 kronor. 18 förslag lämnades in, och Gustaf Hermansson tilldelades första priset. Erland Heurlin och Johan Nordquist förslag fick andra pris, medan Valfrid Karlson fick tredje pris. Såväl det vinnande förslaget som de andra pristagarna fick dock ett ljummet mottagande i Stockholmspressen. I Svenska Dagbladet beskrevs förslagen som gjorda efter "samma gotiska schablon enligt vilken "masstals tyska småkyrkor" uppförts under de senast åren, och Dagens Nyheter ville istället ha något av de icke belönade förslagen. Hermansson fick trots kritiken utföra byggnadsritningarna.

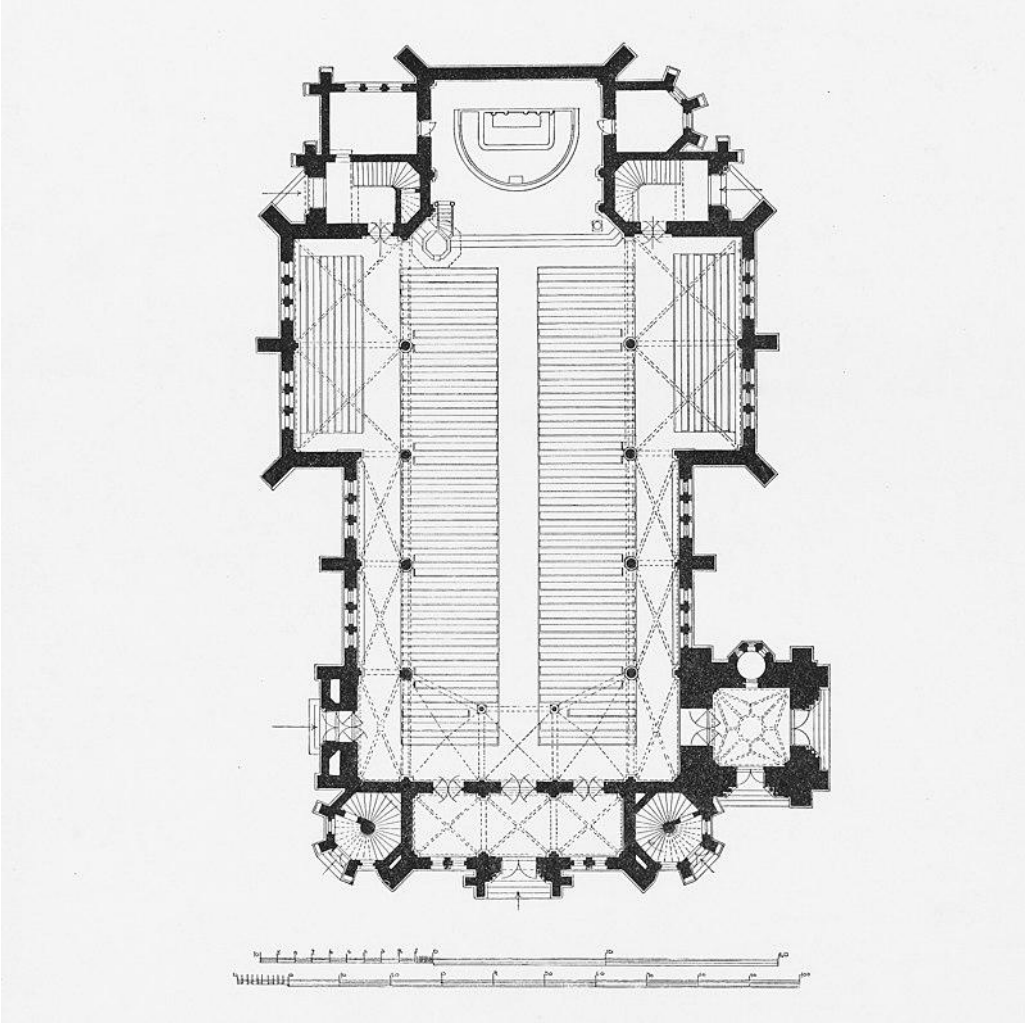

Oscarskyrkan

Narvavägen
Nummer
34

Oscarskyrkan

Kyrkan fick sitt namn efter kung Oscar II med anledning av hans 25-årsjubileum som regent. Den 11 december 1897 lade han grundstenen till kyrkan. Byggnadsarbetena kom dock att dra ut på tiden på grund av problem med bland annat grundläggningen, uteblivna leveranser och strejker. Invigningen ägde rum först i september 1903.

Oscar II, Oscar Fredrik, född 21 januari 1829 på Stockholms slott i Stockholm, död 8 december 1907 på Stockholms slott, var kung av Sverige 1872–1907, kung av Norge 1872–1905,[6] samt hertig av Östergötland. Han var tredje son till Oscar I och Josefina och bror till Karl XV. Oscar gifte sig 1857 med Sofia av Nassau. Han själv använde stavningen Oscar, och efter hans död har stavningspraxis varierat mellan detta och Oskar.

Oscarskyrkan

Utsikt från Nordiska Museet över Djurgårdsbron och Narvavägen 1908

Oscarskyrkan

På församlingens begäran kom tornet att byggas något högre än i tävlingsförslaget. Den största förändringen mot det var att fasadernas ursprungliga kombinationen tegel / natursten ersattes med en beklädnad av enbart natursten. Exteriören är i stort den samma sedan invigningen 1903, medan interiören omarbetats kraftigt jämfört med den stil Hermansson byggde upp. Redan från början blev också arkitekten hårt kritiserad av belackare till nygotiken.

1903

2018

Oscarskyrkan

Kyrkan är byggd i råhuggen gråvit kalksten och uppförd i nygotisk stil. Formen är den treskeppiga hallkyrkan med korta korsarmar och ett, liksom i många engelska kyrkor, rakslutet kor. Över mittskeppet reser sig spetssågevalven med markerade ribbor. Sidoskeppen avgränsas mot mittskeppet av rödaktiga granitkolonner och har längsgående läktare.

Två restaureringar har genomförts inne i kyrkan, den första 1921-1922, under Lars Israel Wahlmans ledning. Då ersattes de ursprungliga, enkelt glasade fönsterna med Emanuel Vigelands glasmålningar. I tre år arbetade den norske konstnären med dem och först 1929 var alla på plats. I de 33 fönsterna har Vigeland, påverkad av den stora medeltida glasmålaren i de franska katedralerna, mest den i Chartres, tolkat tanken att Nya Testamentet ligger fördolt i det Gamla och det Gamla Testamentet öppnar sig i det Nya. I samband med restaureringen av altarfönstret användes till en början av misstag ett felaktigt medel, vilket gjorde så att glaset mörknade på applikationsställena.

Detta syns tydligt längst ner när solen lyser in.

Oscarskyrkan

Strandvägen västerut från Narvavägen

Oscarskyrkan

I mittskeppet utbyttes de fyra glänsande mässingskronorna mot tre stora kronor i ek med en reflexbelysning som mera lät valven komma till sin rätt. Den nuvarande predikstolen i kalksten tillkom vid den första restaureringen. Dess ljudtak är dock ursprungligt.

Valvmålningarna avlägsnades vid nästa restaurering, 1954-56, som leddes av Otar Hökerberg. På läktarnas östväggar finns åtta skulpturer av Gunnar Torhamn, som tidigare var placerad på mittskeppets kapitäl. Begravningskapellet, kallat "Oscars lillkyrka", uppfördes 1903 och ligger söder om huvudbyggnaden. Där finns ett altarkors och en dopfunt i glas. Båda skapade av glaskonstnären Ebba von Wachenfeldt 1997 till invigningen av lillkyrkan, som tidigare var gravkapell.

Otar Hökerberg

Inventarier Oscarskyrkan

Orglar

1903 bygger Åkerman & Lund, Sundbybergs köping en orgel med 32 stämmor. Den byggdes om 1923 av samma firma enligt transmissionssystemet till 86 stämmor, tre manualer och pedal.
Den nuvarande orgeln är byggd 1949 av Marcussen & Søn, Aabenraa, Danmark och är en av Sveriges störta orglar. Den har ett tonomfång på 56/30. manual I, II, III och pedalen har mekanisk traktur. Manual IV har elektrisk traktur och hela orgeln har elektrisk registratur. Den omändrades 1980 av Bruno Christensen & Sønner Orgelbyggeri då orgeln fick 240 fria kombinationer, registersvällare och ett till stämma, Unda maris 8'.

Marcussen & Søn, dansk orgelbyggarfirma i Åbenrå, grundlagd 1806 av Jürgen Marcussen (1781–1860) i Vester Sottrup väster om Sønderborg. Företaget bygger piporglar på traditionellt vis till kyrkor och konsertsalar samt restaurerar även och bygger om befintliga instrument. Omkring 1960 hade antalet medarbetare växt så, att de uppgick till 60. Orglar från Aabenraa har levererats till små och stora kyrkor i Skandinavien.

Oscarskyrkan

Vy över Narvavägen norrut från Djurgårdsbron 1961. Bron invigdes 1897 samtidigt med en Stockholmsutställning

Fotograf
Cramér, Margareta (1926-2014)

Stadsmuseet i Stockholm